

A Díósdí Református Gyülekezetben elhangzó, karácsony első napi (december 25-i)
istentisztelet írott változata

Igeszakasz: János evangéliuma 1,1-13.

1 Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és az Ige Isten volt. 2 Ő kezdetben Istennél volt. 3 Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött. 4 Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága. 5 A világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be. 6 Megjelent egy ember, akit Isten küldött, akinek a neve János. 7 Ő tanúként jött, hogy bizonysgot tegyen a világosságról, hogy mindenki higgyen általa. 8 Nem ő volt a világosság, de bizonysgot kellett tennie a világosságról. 9 Az Ige volt az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert: ő jött el a világba. 10 A világban volt, és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt: 11 a saját világába jött, de az övéi nem fogadták be őt. 12 Akik pedig befogadták, azoknak hatalmat adott arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek; mindazoknak, akik hisznek az ő nevében, 13 akik nem vérből, sem a test, sem a férfi akaratából, hanem Istentől születtek.

Javasolt énekek: énekeskönyvünk 315, 319, 327. énekei

Igehirdetés

Szép és olykor nehéznek tűnő János evangéliuma. Máté, Márk, Lukács is megírja a maga evangéliumát, végül János is. Más szempontból. Kicsit magasabb nézőpontból. János a sas az evangélisták közül. Magasan száll. De ezzel nem azt fejezzük ki, hogy távoli. Inkább: nagy összefüggéseket láttat. De most így is mondom, ahogyan a sas is lecsap, leszáll, úgy János is összeköti a nagy magasságokat, nagyon egyszerű földi élethelyzetekkel. Vagy épp fordítva. Egyszerű élethelyzetek, egy beteg ember (38 éve beteg ember – János evangéliuma 5. részében), egy érdeklődő teológus (Nikodémus – az evangélium 3. részében), vagy egy többszörösen elvált nő (samáriai asszony – az evangélium 4. részében), olyan mély teológiát ad aztán az evangéliumban, Jézustól olyan mély vagy éppen magas bölcsességet hallunk, hogy szárnyalunk.

Most az első 13 verset így foglalnám össze:

Az isteni Ige az igazi világosság, akit ha befogadsz, új emberré leszel.

Szót ejtünk az isteni Igéről, a világosságról, és a befogadásról, valamint ezek kapcsolatáról, mint három kulcsszóról most ebben a szakaszban.

I. Isteni Ige

Az Igéről, görögül „Logoszról” beszél az első versekben János. (Jó példa erre, hogy aki keresi a logikusságot a keresztyénségben, a hitben, az jót keres. A keresztyénség, mint maga a világ is logikus, egymásra épülő folyamatok vannak benne, mert maga a Logosz által lett életre hívva, nemcsak a világ, hanem az azt körülölelő keresztyénség is). A Logoszt tehát Igének fordítják, vagy néha Szónak. Minden előtt volt, Istennél volt, Isten volt, ott volt Istennél. (1-2. vers) Teremtő erővel bír, a világ általa lett. (3. vers) Később még szól arról, hogy élet, világosság kapcsolódik hozzá. (4. vers)

Azt emberek között is világosan tudjuk, hogy a Szónak, az Igének, (itt most nem nyelvtani alakra értem) különös hatalma van. Hetedikes hittanórán jártunk, mint sas a magasban. Megkérdeztem tőlük, „a fizikai vagy a lelki szenvedés nagyobb szerintük”? A válaszok egészen megdöbbentően érettek voltak. Most azt emelem ki, ahogyan arról beszéltek, hogy elég csak egy szó is, egy megjegyzés, amit bántóan (vagy nem bántóan) szántak, külső alakra (pl. „csúnya vagy”), vagy belső értékekre mondanak, és ezek nagyon komoly sérüléseket okoznak. Olykor fizikai jelei lesznek szerintük lelki sebeknek, mint anorexia vagy hasonlóak. Csak hallgattam. Milyen igaz. Egy szónak is milyen ereje van.

Itt azonban egy ennél nagyobb Szóról és Igéről van szó. A Logosz itt Jézus lényét rejt, fejezi ki; Jézus Krisztus valóságát akarja kifejezni. (lásd később János evangéliuma 1 rész 14-18. vers) Még csak nem is a testet öltött valóságát, hanem már az azelőtti, sőt az idők előtt létező valóságát. Hogy a Fiú, az IstenFiú nem karácsonykor lett, hanem Ő kezdettől fogva volt. Az Atya Ő általa teremtette ezt a világot, aki aztán eljött a világban (9. vers, vagy később még inkább 14. vers). Krisztus, az Ige, mindenekelőtt való hatalom, Ő lett emberré.

Mindegyik gondolatra visszatérek még a végén, először így szólok róluk.

II. Világosság

Másodszor különösen hangsúlyos, hogy ez az Ige az „igazi világosság”. Lásd 4. vers: „benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága” vagy később Keresztelő Jánosról beszél úgy, mint aki nem maga a világosság, de bizonyosságot tett róla, végül pedig a 9. versben: „az Ige volt az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert, ő jött el a világba.”

Világosság, úgy is, mint az értelem forrása is. Mikor megvilágosodik az ember, mert megért valamit. Az életből (4 vers). Annak összefüggéseiből. Kálvin az állatoktól való különbözőségünk lehetőségével is magyarázza itt a világosságot. Hogy az értelem világossága adatik az embernek. Ez tehát egyedül Krisztusban van. A már korábban, az Ószövetségben is jelen lévő, de aztán az Újszövetségben testet öltött Krisztusban van a helyes és értelmes, az egyedüli helyes és értelmes élet.

III. Befogadás által új emberré lenni

Végül Igeszakaszunk világosan beszél arról, hogy többen, sokan nem fogadták be a világosságot. (5. vers, majd hangsúlyosan 10. és 11. vers.) „A világ általa lett”, „saját világába jött”, de „a világ nem ismerte őt”, „nem fogadták be őt”. Ez egy dráma. Elutasítják az élet világosságát. A mondatokból mintha az is érződne, János azt akarja mondani, többen elutasítják őt, többen nem fogadják be őt. Mintha a karácsonyi „nem volt számukra a szálláson hely” – mármint a szent családnak – többről is szólna. Vannak azonban – kevesen?, néhányan? – akik befogadják. (12. vers: *„Akik pedig befogadták, azoknak hatalmat adott arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek”*). Azok különleges ajándékot kapnak. Hatalmat. Az istengyermekség hatalmát. Hogyan adatik? –kérdzhetnénk. Először is hit által. Hisz ezt mondja a 12. vers: akik hisznek az Ő nevében. Másodszor, ezzel szoros összefüggésben, akik erre a gyermekségre (újjá)születnek. Nem úgy, ahogyan a földre születünk. 13. vers – *„akik nem vérből, sem a test, sem a férfi akaratából... születtek.”*. Hanem akik Istentől születtek. Mind megszületünk a földre, de van egy másik, egy isteni, egy lelki, egy felülről való születés is. Isten gyermekségre isteni csoda révén jutunk. Erről hosszabban beszél aztán az evangélium 3. része. Hit által, kegyelemből – azaz Istentől, de akik elfogadják Krisztus világosságát, azok életet – élet Igéjét találják.

A „sas leszáll”, azaz nézzük meg röviden mit jelent mindez a gyakorlatban.

I. Isteni Ige – Hol van most?

Értjük, hogy az Ige volt a Teremtő kezdetben, értjük, hogy testet öltött Krisztusban, de hol van most? A Fiú felmenve a mennybe az „Atya jobbán ül”, mondjuk a hitvallásunkban. Amiben nem egy pihenő állapotot fejezünk ki, hanem a hatalmat. Gyakorolja ma is hatalmát.

Jelen van Lelke által. Pünkösdi csodája, hogy Isten nem hagyja el a világot. És teológiai hagyományunkban ennek a csodának a révén beszélünk nem pusztán az Igéről, vagy a Testet öltött Igéről, hanem a hirdetett, az Írott, vagy a Látható Igéről. Mindegyikről röviden. Hirdetett Ige: az Igehirdetés. Írott Ige: a Szentírás. A Látható Ige: az Úrvacsora. Egyik sem maga egy az egyben Krisztus, maga a nagybetűs Ige. De éppen a Szentlélek - Jézus Lelkének megelevenítő volta végett használatnak. Erővel ruháztatnak fel. Teremtő ereje van a Szónak. És az igehirdetés biztatása, vigasztalása, bűnbánatra hívása, vagy tanítása felrázó erővel bírhat a számodra. Mert éppen a Biblia alapján szólnak. Amit otthon is kinyithatsz, olvashatsz, tanulmányozhatsz. Hadd bátorítsalak: Vedd

meg a Bibliaolvasó Kalauzt. Olvasd el az aznapi szakaszt. Keresd ki a Bibliából, vagy üsd be a keresőbe, és olvasd el online, vagy használj egy alkalmazást hozzá – (mint a „bibolka” például). Ezek már részletkérdések, de olvasd el a napi igeszakaszt. Ne a magyarázatot csak! . És ne ijedj meg, ha „nem szól.” Vagy ha nem érted. Ha nem érted, még lehet, hogy igaz. sőt. Majd megérted legközelebb. Hanem szól most, majd szól, amikor egyszer csak eszedbe jut jártodban-keltedben. De formál, Isten pedig használja. De ha nincs mit, mert nem olvastad, tanultad, akkor hogy használja? Egy testvérünk mondta: elkezdte írni, másolni az Újszövetséget, magának. Ez most neki jó, most ez erőt ad neki. Annyi minden hatás ér minket egy nap. Tedd ki magad az Ige hatásának. Akkor formál. Kissé talán túl gyakorlatias lettem, de az Ige – mily nagy csoda - elérhető. Ne feledjük: nem lakik a Bibliában, vagy kedvenc igehirdetőnk hanglejtésében, vagy egy épületben. De a Lélek által elérhető.

II. Világosság – az igazi világosság

Ha Krisztus az igazi világosság, akkor újra és újra minden sötétségnek át kell adnia a helyét Neki, vagy mindennek, aki csak rámutat (Keresztelő János)

Sötét napokat élünk. Alig vártam, a téli napfordulót. Állítólag létezik a nap, csak most már nem láttuk vagy egy hónapja. Alig várom, hogy 5kor, vagy 6kor még világos legyen. Mert megvisel a szürkesség. Nem a lámpa segít, nem a mobilod kék fénye, vagy laptopod bűgása, vagy a sikereid ragyogása, vagy múltad dicsfénye, vagy jövőd áhított csillogása. Sokan nagyon lefegyvereztetek az elmúlt napokban, hetekben, hónapokban. Kiderült, hogy van élet meg halál. A többi meg díszlet. A „sikeres” és az „egyszerű” ugyanolyan védtelen. Hogy ne ess depresszióba, vagy ne légy felelőtlen ebben, (gyülekezeti újságunkban írtunk erről röviden) az igazi világosság – az értelmes életet tanító Világosságra – Igére - van szükségünk. Krisztusra.

III. befogadás által új emberré lenni – hogyan?

Isteni ajándék – szóltunk erről az első felében. Felülről adatik az istengyermekség. De nem azért íródik ez, mintha nem lenne kérhető. Csak nem rajtunk múlik. Nem tudok tenni érte, és nem tudom elrontani. Nem az én bibliaolvasásaim hatják meg Istent, hogy sokat vagy keveset tettem. (Persze ettől még jó azt tenni.) Nem az én imádságaim súlya, nagysága, vagy hossza a döntő. (imádkozni is jó dolog még ettől) Mert akkor máris emberi mértékkel mérnénk, máris kiraknánk a táblát, kinek jut,

kinek nem jut, máris üzletet csinálnánk belőle, és máris lennének, akik elérik, meg tudják fizetni, és lennének, akik nem.

Ezzel szemben Ő dönt. Rólad. Meghív. Gyermeekévé fogad. Nem tudsz érte semmit sem tenni. Ajándék. Néha feszengünk a fa alatt. Hű, én ezt kaptam a te angyalkádtól, vajon az elég, amit az én angyalkám ad neked? „Visszafizettem”? Hálás és Istennek adott életünkkel fizetünk. De nem előre, hanem utólag. Mert Isten befogad. Meghív. És miközben halod a kegyelem Igéit, megszületik benned a hit. Jézus érted jött a földre, helyetted és miattad halt meg, és helyetted és miattad támadt fel. Övé vagy.

És nemcsak előre nem tudsz érte tenni, de nem is tudod elrontani. Nem az számít, amit tettél, vagy amit tenni fogsz. Életed végén, mikor elér a földi vég, legyen az holnap vagy 100 év múlva, nem az lesz a kérdés, hogy tettél e sok minden hit-et érdemlő dolgot, hanem kegyelemből hittél-e Krisztusban, akivel aztán valóban tettél is más, értelmes, másokat is segítő és gyarapító tetteket a földön.

Az isteni Ige, Krisztus (élj Vele!), az igazi világosság (minden mással szemben), akit ha befogadsz, új emberré leszel. Ámen.

Imádkozzunk!

„[6](#) Uram, szereteted az égig ér, hűséged a fellegekig. [7](#) Igazságod olyan, mint a hatalmas hegyek, ítéleteid, mint a nagy mélység, embert és állatot megtartasz, Uram. [8](#) Mily drága a te szereteted, Istenem! Szárnyad árnyékába menekülnek az emberek. [9](#) Dúslakodnak házad bőségében, örömet árasztasz rájuk, mint patakot. [10](#) Mert nálad van az élet forrása, a te világosságod által látunk világosságot.” (Zsoltárok könyve 36,6-10.)

Urunk, köszönjük Neked Karácsony csodáját! A testté létel titkát, nagyságát. Hogy a Fiúban mennyei bölcsesség, értelem, élet, világosság, Ige érkezett hozzánk! Dicsőítünk, mert nem az emberi értelemben kiváltságosok lehetősége lettél, hanem mindenkié. Köszönjük, az elérhető lehetőségeket ma is. Szavadat a Szentírásban, az igehirdetésben, vagy éppen az úrvacsorát. Köszönjük, hogy Lelked által jelen vagy, és szólongatsz minket még oly sok eszköz által. Köszönjük így egymást is, a gyülekezet közösségét. Amiben most nem vagyunk olyan bőséggel, mint korábban, de köszönjük, hogy

imádkozhatunk egymásért, beszélhetünk egymással néha így, néha úgy, telefonon, online, vagy olykor személyesen.

Magasztalunk, mert Te vagy az igazi világosság, aki minőségileg mást adsz mindazoknak, akik hozzád térnek. Köszönjük az ellenállhatatlan meghívásodat, amiben bennünket helyezel biztonságba. Amikor újra és újra magadra mutatsz, és arra, amit Te tettél.

Taníts Urunk minket, hadd legyünk általad és Veled mégis kinyújtott kezeid, füleid. Hadd tudjunk egymás felé segítőleg, reménységet keltve, bátorítólag hatni – azokkal a bizonyos emberi szavainkkal. És kérünk, ahová néha emberi szó kevés, gyászban, fájdalomban, Te karold fel és vigasztald az elesetteket.

Urunk, kérünk gyülekezetünkért. Hogy „lábunk előtt mécses legyen a Te Igéd”, és meglássuk, hogy merre vezetsz minket, mint közösséget. Hogy Téged hűséggel dicsőítő, missziódat bátran végző gyermekeid lehessünk.

Áldj meg minket családi közösségeinkben, vagy éppen távol azoktól, fizikailag talán egyedül, de mégis békességgel hadd legyünk ebben az Ünneppen.

Krisztusért kérünk.

Ámen.

Hirdetések:

- Mindenkinek Áldott, Békés Karácsonyi Ünnepeket Kívánunk!
- Gyülekezetünk további vasárnapi alkalmai (dec. 27, január 3, stb.) továbbra is online, valamint írásos formában lesznek elérhetőek. Templomunk, bár haladnak az építkezési folyamatok, továbbra sincs kész, azt használni még nem tudjuk hosszú távon.

Diósd, 2020. Karácsonya

Pogrányi Károly

református lelkész